

FRIGJØRINGEN: Folk strømmet ut på gatene og feiret frigjøringen i 1945.

KRIG FOR SKOLE- ELEVER

BEGEISTRET: Departementsråd Dag Berggrav leder planleggingen av markeringen av 50-årsdagen for frigjøringen. Han er begeistret for ideen om at skoleelever skal samle stoff om hverdagslivet under krigen.

Foto: HELGE MIKALSEN

Skal grave fram Norges ukjente historie

Av LARS CHR. WEGNER

Ungdomsskoleelever fra hele landet skal hjelpe til. Når 50-årsdagen for frigjøringen markeres 8. mai med å grave fram Norges ukjente krigshistorie, neste år, skal flere hull i vår krigshistorie fylles.

PAKJØRT av brøytebil

Av FRANK HAUGSBØ

BERGEN (VG) En 19 år gammel kvinne ble stygt skadet da hun ble pårygget av en brøytebil i Bergen sentrum natt til søndag.

Uhellet skjedde da kvinnen og en venn kom gående ved Bystasjonen klokken 02.35.

Brøytebilsjåføren holdt på med snorydding da han rygget på 19-åringen, som fikk store skader i begge leggene.

Hun ble i går morges operert ved Haukeland sykehus. I går kveld ble situasjonen karakterisert som alvorlig, men stabil. Kvinnen risikerer å få varige men etter ulykken.

Skoleelever skal intervjue folk som er eldre enn 65 år, og som har personlige minner fra krigen.

Dagligliv under krigen, bærplukking og matauk, sosialt liv, hemmelige radioapparater og deltagelse i bindersaksjon det er temaer som skoleelevene skal spørre om.

Levende kilder

— To prosent av befolkningen var aktivt engasjert på hver

sin side under krigen. De 96 prosentene i midten var også engasjert, selv om de ikke deltok aktivt. Det er viktig å få fylt hullene i vår historie før de levende kildene går bort, sier Jan Eidi, spesialrådgiver ved Folkeuniversitetet i Buskerud og Vestfold.

Ifølge Eidi, som er idémaker til prosjektet, er det fortsatt mange huller i den norske krigshistorien. Statens kartverk har ingen oversikt over hvor det var tyske stillinger, pansersperringer, minefelt og tyskerbrakker under krigen. Forsyningsnemndenes arbeid

og rasjoneringen under krigen er heller ikke særlig dokumentert. Likeledes den alminnelige kriminalitet under krigen.

Departementsråd Dag Berggrav, leder for Frigjøringskomiteen som planlegger neste års markering, er begeistret for ideen.

Dobbelt verdi

— Dette er en god tanke som må vurderes nøye. Det er klart at man vil sitte igjen med et kjempemateriale med masse detaljopplysninger hvis man går løs på alle landets kommu-

ner. Dette har en dobbelt verdi. For det første vil skoleelevene tilegne seg opplysninger og kunnskap. For det andre har det innsamlede materialet verdi for dem som skal bruke det videre, sier Berggrav.

Det er aktuelt å bruke landets ungdomsskoleelever i innsamlingen, og muligens også en del elever i videregående skole. Hvis Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet godkjenner planene, vil det bli opp til de enkelte skoler å bestemme seg for å delta.

Ingen taushetsplikt

— Dette er en god og interessant ide som jeg håper det blir noe av. Vi snakker om en historiekunnskap som det er viktig at ungdom får med seg. I tillegg er det positivt at elevene ser at arbeidet deres gir konkrete resultater, og at det ikke bare er et ledd i skolearbeidet. Når det gjelder følsomme opplysninger, er det klart at det blir opp til intervjuobjektene hva de vil svare på. Det kommer ikke på tale å pålegge ungdomsskoleelever taushetsplikt, sier ekspedisjonssjef Hanna Marit Jahr.

SKITUR TIL GLATTCELLE

SKIEN (VG) 26-åringen skulle på skitur på fjellet, men endte isteden på glattcelle i drukkenskaps-arresten på Rjukan politikkammer.

Ved halv fire-tiden på natten ble 26-åringen fra drammens-distriktet funnet sovende, ifølge politiet i sterk alkoholrus, i

holrus, i en snofonn bak gatekjøkkenet i Rjukan sentrum.

Reddet av politiet

Termometeret krøp mot minus 10, og 26-åringen hadde ligget en stund da han ble reddet av politiet og båret inn i varmen, uten å våkne!

— Han våknet ikke for på

morgenen i arresten. Vi vet ikke hva slags tanker han gjorde seg da han omsider slo opp øynene, opplyser Rjukan politikammer.

Målet med helgeturen var skigåing i fjellet ovenfor Rjukan, men 26-åringen hadde ikke hatt skiene på bena.